

[Socialministeren]

tilsvarende sker en ligestilling af samfundets forpligtelser over for børn under og over skolealderen. Forslagsstillernes opfattelse er helt på linje med flertallets opfattelse i børnekommissionen, således som det også er kommet til udtryk i børnekommissionens betænkning.

Forslaget er også på linje med regeringens børnepolitik, idet det er vores endelige mål, at daginstitutionsoophold på samme måde som skolegang skal gøres gratis. Jeg skal dog lige indskyde, at sammenligningen med børn over skolealderen ikke helt holder stik. Disse er som bekendt omfattet af en undervisningspligt, mens der ikke findes en tilsvarende pligt for børn under skolealderen til at deltage i dagforanstaltninger.

Under de nuværende økonomiske forhold er det imidlertid ikke muligt at gøre daginstitutionsoophold gratis. Til belysning af problemets omfang kan jeg oplyse, at statens udgifter til daginstitutioner og formidlet dagpleje på finanslovsforslaget for 1982 udgør ca. 2,6 mia kr. Kommunerne har en tilsvarende udgift, og forældrebetalingens andelen er for 1982 anslået til ca. 1,5 mia kr. Det er således en udgift af en størrelsesorden på ca. 1,5 mia kr., der er tale om, hvis daginstitutionsoophold skal være gratis.

Hertil kommer, at såfremt daginstitutionspladser bliver gratis, vil efterspørgslen efter pladser utvivlsomt stige, og dette vil medføre, at det offentlige udgifter vil blive yderligere forøget.

Forslagsstillerne anfører endvidere i bemærkningerne til forslaget, at alle børn skal have adgang til en institutionsplads. Det er også regeringens mål, og jeg kan i tråd med, hvad også børnekommissionen har sagt, udtale, at jeg på kortere sigt prioriterer hensynet til kapaciteten over afskaffelsen af forældrebetalingen. Den kraftige udbygning på daginstitutionsområdet gennem de senere år har jo bevirket, at vi har bevæget os ganske langt i den rigtige retning.

Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, erkender forslagsstillerne selv, at det ikke er realistisk at indføre gratis daginstitutioner her og nu, hvorfor de som en overgangsregel foreslår, at de nuværende fripladsgrænser hæves, og at der indføres en gunstigere søskendemoderationsordning. Hertil kan jeg sige, at jeg gerne så, at man forbedrede lavindkomstfamiliernes forhold. I

socialministeriet er vi da også gået i gang med en undersøgelse af, hvor store udgifter vil være ved en vis ændring af fripladsgrænserne, men det er i dag for tidligt at gå nærmere ind på dette spørgsmål. Jeg kan kun forsikre, at vi arbejder med denne tanke i ministeriet.

Hvad angår personalenormeringen i daginstitutioner, ønsker forslagsstillerne, at normeringen skal svare til 1 voksen person pr. 4 børn i vuggestuer og 1 voksen person pr. 8 børn i børnehaver, og at denne normering skal gælde i hele åbningstiden. Forslagsstillerne vil hermed sikre en ensartet personalenormering over hele landet med udgangspunkt i barnets behov. Med en bedre normering vil forslagsstillerne samtidig sikre bedre personaleforhold. Jeg kan kun være enig i forslagsstillernes gode hensigter, men må straks tilføje, at det ifølge bistandsloven er den enkelte kommunalbestyrelse, der fastsætter normeringen i daginstitutionerne i forbindelse med fastlæggelsen af institutionernes budget. Det er et led i den decentralisering af ansvaret for institutionerne, som blev gennemført med bistandsloven.

I forbindelse med fastlæggelse af personalenormeringerne gør der sig også adskillige forhold gældende, som taler imod en ensartet personalenormering i alle institutioner. Det drejer sig først og fremmest om forskelle i børnenes behov for pasning og støtte, og som andre faktorer kan jeg nævne institutionernes bygningsmæssige indretning, som må have indflydelse på personalenormeringen. Afgørende herfor er f.eks., om en institution har til huse i en bygning i én eller flere etager, eller om en daginstitution har en udendørs legeplads eller ej.

Jeg må således af både formelle og reelle grunde tage afstand fra indførelse af en ensartet personalenormering i daginstitutionerne.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at det af ressource-tællingen pr. 1. januar 1981 fremgår, at personalenormeringen i vuggestuer omregnet til fuldtidsansatte gennemsnitligt ligger på 4-5 børn pr. fuldtidsansat og i børnehaver gennemsnitligt ligger på 7-9 børn pr. fuldtidsansat. Ifølge samme ressource-tælling har knap halvdelen af personalet, som beskæftiger sig med børn, en pædagogisk uddannelse. Ifølge de oplysninger, som jeg således har, ligger virkeligheden gennemsnitligt meget tæt ved